

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikou trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Štajarski Slovenci na branik!

Zakaj kličemo danes na branik? — Braniti moramo našo najdražjo svetinjo — mili slovenski jezik. Naši neumorni nasprotniki našo slovenščino z nova napadajo in izganjajo iz naših ljudskih šol, kjer ji gre in pristojajo po božjih in človeških postavah prvo, izključno mesto.

Gotovo je še vsem dragim čitateljem „Slov. Gospodarja“ v živem spominu resolucija deželnega zbora štajarskega gledé poduka nemščine na slovenskih ljudskih šolah. Kmalu potem je vis. deželni šolski svet štajarski poprašal mnogo sl. krajnih šolskih svetov po slovenskem Štajarskem, kedaj se naj začne nemščina podučevati in koliko ur na teden?

To postopanje nas je razveselilo radi tega, ker smo bili radovedni poizvedeti, če je istina neprestano premlevana trditev naših protivnikov, da slovensko ljudstvo želi, da se nemščina v večjeji meri poučuje, kakor doslej in drugič je bilo to ravnanje čisto postavno kajti po šolskeji postavi z dne 8. februarja 1869 gld. pristojajo krajnemu šolskemu svetu prva beseda o učnem jeziku v ljudskih šolah.

Slavni krajni šolski sveti so se večinoma vsi izrekli za pouk nemščine kot učni predmet, ne pa kot učni jezik, začenshi od 4. oziroma 5. šolskega leta višje, kedar so se že slovenski otroci v domačem jeziku temeljito izobrazili.

Slavni dež. šol. svet je menda pričakoval za svojo miljeno nemščino ugodnejšega odgovora, ker je krajnim šolskim svetom takoj vrnil odgovore s pristavkom, naj sl. krajni šolski sveti resno preudarijo in premislijo še enkrat o tej reči uvaževaje, da je nemščina kulturni, za Slovence neobhodni potrebni jezik itd.

Večina sl. krajnih šol. svetov na ta drugi poziv ni nič odgovorila, drugi so pa sl. okraj. šol. svetom svoje prve sklepe zopet naznanili s pristavkom, da je to edino pedagogično in

pametno in da kot možje svojih nazorov ne spreminjajo itd.

Kaj je storil na to sl. dež. šol. svet štajarski? Berite tukaj eden primer v slov. predstavi!

„Krajnemu šolsk. svetu v ...“

Vis. c. kr. dež. šolski svet je po sporazumljenju s štaj. dež. odborom z odlokom dne 5. novembra meseca 1886 zaukazal, da je na tamošnji šoli pričeti z nemškim podučevanjem v 3. šolskem letu ter se ima to v 3. šolskem letu v 3, od 4. šolskega leta naprej v 4 urah v tednu goditi. Ob enem je bilo tudi odredjeno, da se mora od 3. šolsk. leta naprej računanje in zemljepisje nemški ali vsaj menjavno slovenski in nemški podučevati, zakaj le na tak način morejo si otroci nekaj gotovosti v nemškem jeziku pridobiti. To se naznani kraju. šolsk. svetu.

Okraj. šolski svet na Ptuj, novembra 1886.
Predsednik: Supanchich.

Gorenji ukaz se šolskemu vodstvu v ... izroči s tem, da razkaže ure, ki so odločene za nemški poduk v tednu, v dnevnem podučnem načrtu, oziroma, da le-tega v smislu ukaza prenapravi.

Okraj. šolski svet na Ptuj, novembra 1886.
Predsednik: Supanchich.“

Ta ukaz velja za dvo- in tro-razrednice. Ta najnovejši jezikovni ukaz vis. dež. šol. sveta štajarskega bje v obraz členu XIX. drž. osn. zakonov in je tudi po šolskih postavah neutemeljen, ker § 6 šol. post. z dne 2. maja 1883 veleva: „O učnem jeziku in o pouku drugega deželnega jezika odločuje, poslušavši one, ki šolo vzdržujejo, v s postavami določenih mejah dež. šol. svet.“

Oni, ki šolo vzdržujejo so pa občine, oziroma njihov zastopnik, krajni šol. svet, ne pa dež. odbor.

Naredba ministra za uk in bogočastje z dne 8. junija 1883 § 3. 1. veleva: „V prvih 3

šolskih letih je osobito vaje v govoru, čitanju in pravopisu, kakor tudi v ustnem računanju gojiti.“

To vse velja le o materinščini, a ne o nemščini na slovenskih šolah.

Realni pouk, kakor zemljepisje, naj se skozi in skozi na „Berila“ naslanja, kar zahteva ministerska naredba; ta „Berila“ so pa slovenska, zemljepisna tvarina je slovenska, toraj se naj slovenski uči.

Zakaj je vis. dež. šol. svet baš računanje in zemljepisje odbral, da bi se poučevalo v nemščini? Ker je za ta dva predmeta največ učnih ur v učnem načrtu določenih: za računanje 4, oziroma 5 ur, zemljepisje pa po 2 uri na teden.

Kaj je Slovincem storiti proti temu ukazu? Braniti se nam je; nastopimo postavno pot! Šol. postave govore prejasno za nas ter kurirajmo najprej na ministerstvo za uk in bogočastje in če tukaj ne bodemo uslišani, na državno sodišče.

Na Českem je bilo takih in enakih slučajev že več in državno sodišče jih je ugodno rešilo. Ne držimo toraj križem rok! Nekaj sl. krajnih šol. svetov Ptujskega okraja je to že storilo; ostale pa prosimo nujno, naj blagovolijo zapisnike o dotičnih sejah kraj. šol. svetov in odloke vis. dež. šol. sveta izročiti g. dr. Jak. Ploju, odvetniku na Ptuju.

Nujno prosimo vse one, ki so udi krajnih šolskih svetov, naj nemudoma za delo primejo, da se vendar enkrat pride do edino pametnega pouka na slovenskih ljudskih šolah.

Vsak zavedni Slovenec pa naj stori svojo narodno dolžnost in zaželen uspeh ne bo ostal. „Dolžan ni samo, kar veleva mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan.“

Slovinci, ne dajmo in ne udajmo se!

Gospodarske stvari.

Konj v hlevu.

Zima je nastopila. Treba je gledati na to, da biva v hlevih prava toplota, blizu 10 do 12° R. služi konjem pa tudi žrebetom najbolje. Zimska dlaka krije živali ter jih kakor odeja varuje mraza, ona obvaruje divje ali poludivje konje zmrznjenja.

Ako so hlevi pretopli, izgodi so rado, da se konji prehladijo, saj morajo od časa do časa s hleva in dobedo nahod ali vnetje: žrebetjo hromost, drisko, smoliko.

Kmečki vzrejevalec torej skrbi za to, da ne bode v hlevu ne prehladno ne pretoplo. Ako je hlev prevelik, spravi se va-nj nastelj ali v skrajni sili tudi krma, t. j. slama ali seno in predeli se z leseno steno gori do dilj. Bodi

pa hlev velik ali majhen, naj gredó konji vsak den na prosto, v tem pa se odpró vrata in okna pri hlevu.

Zdravih konj ne kaže v hlevu pokrivati. To bi bilo, kakor da bi človek v topli hiši si zimsko sukno ali kožuh oblekel, ko bi prišel na prosto, pa jo vrgel s sebe.

Začetkom zime je že sila treba poskrbeti konjem prostor, da se izletajo. Kar je na takem neravnega se mora zravovati ter s slamo, z listjem ali gnojem prevleči. Vendar pa zadnji ne sme preveč moker biti, kajti tak gnoj škoduje konjem na kopitih še več, kakor navadna tla.

Sedaj pride tudi čas, da se konji ostro ali za zimo podkujejo. V tem naglašamo najbolj to, da se naj rabi za podkve železo tako, ki se da odviti s podkve, Tako se pride v okom hodu, ki se mu pravi „v venec“. Tak hod postane lahko konju nevaren za življenje, spači pa na vsak način venec in stranski rog na kopitih. Ako rabiš torej podkve, katerim se daje ostrina odviti, lahko odvijesh, kedar hočesh, ostre podpore s podkev in deneš navadne na podkve. Isto ti je itak storiti, če se jame tajati cesta, ker je sedaj taka podkev odveč. Ako se ostre podpore na podkvah skrhajo, vzemeš jih s podkev ter zanesi samo nje h kovaču. Ne bo ti treba le žeblja na podkvi premekniti.

Če ni kje kovač zmožen taci podkev in ostrih podpor na njih napraviti, poišči si kovača kje drugje, ki to zna ter ti ne bodi žal ni truda ni poti za to. To traja potlej celo zimo, napraviti je treba le nekaj ostrih podpor več in nekaj bolj gladkih. Pri tem si prihraniš truda, denarja, izlasti pa ovaruješ svojim konjem venec in sploh kopita.

Konjerejec, ki je ob enem kmet, nima v tem času veliko dela za konje, tedaj pa stori prav, če vadi mlade konje. Naj jih pusti na dolgi vrvi v okrogu teči, na desno in na levo. V tem naj le tekó, kolikor so v stanu, precej. Starejše, ki stojé že v tretjem letu, vprežeš lahko v lahek voz, vendar pa s kraja le zmerno.

Bramba zoper zajčji zob.

Bolj, ko sadimo sadno drevje, bolj je treba tisto varovati, da ga zajec ne objé. Stori pa se to lahko z neko zmesjo. Le ta obstoji iz vapna, ilovice, peska in kravjeka. to zmes poliješ z gnojnico, potem pa namažeš jeseni debela drevesec od tal do venca. Ta maža je tudi zoper mrčes dobra. Mazati pa je drevesa meseca oktobra ali novembra, meseca decembra pa bojda ne stori tako dobro.

Sejmovi. Dne 21. decembra v Laškem trgu in pri sv. Tomažu nad Veliko nedeljo. Dne 23. dec. pa v Brežicah.

Dopisi.

Iz Št. Jurija na Taboru. (Zlata poroka.) Redek je zakonski par, kateremu bi bilo odločeno celih 50 let skupaj preživeti in po tem preteku obhajati veselo „zlato poroko“. Tako redko poroko obhajala sta v naši farni cerkvi na sv. Lukeža dan zakonska, kmet Gašper Rožanc, po domače „Bokal“ in njegova žena Marjeta. — Že nekaj dni poprej se je o tej zlatej poroki govorilo, že zavoljo tega, ker je bila, kolikor jaz vem, prva, ki se je v naši fari obhajala. Posebno slovesna in imenitna je bila pa ta poroka še zavoljo tega, ker je ta srečni par poročal sivi 81letni „zlatomašnik“, ki že čez 7 let to častno ime nosi, namreč domači preč. g. župnik Franc Globočnik, kn. šk. duh. svet. in odlik. z zlatim križcem s krono, oni so, kakor je „Slov. Gosp.“ že poročal — razun preč. g. kan. Glaserja — najstarejši duhovnik naše lavant. škofije. Že na vse zgodej omenjenega dne je močno streljanje daleč okrog naznanjalo, da se tukaj nekaj posebnega godi. Ob 8. uri zjutraj se je cerkev napolnila domačega ljudstva. Pred altarjem si videl ženina in nevesto opravljena, kakor pred 50. leti. Ženin je imel v roki palico s križem na vrhu in nevesta dragoceno „avbo“, kakoršnje so prejšnje čase bile v navadi. Gospod zlatomašnik stopijo pred altar tudi z lepo palico v roki, ki je na vrhu imela tudi bliščeč križ in je bila s krasnim vencem okinčana. Ginljivo je bilo videti sivčeke pred altarjem pri poroki, kjer se navadno le mladi nadepolni ljudje vidijo. Nagovor, ki so ga zlatomašnik zlatima poročencema naredili, je gotovo vsacega navzočega do srca ginil; videl si lahko obilne solze, ki so navzočim po licih rosile. Kakor lep venec obdajale so srečni „zlati par“ cvetoče družice in obilo sorodnikov, prijateljev in svatov. Tudi cerkev je bila primerno okinčana; marljivi mežnar je pred cerkvo postavil lepe smreke, iz katerih si videl dolge zastave vihrati in nad cerkvenimi vrati v polokrogu je bil napis „Čast, blagor zlatoporočenima!“ Gospod župnik so v svojem nagovoru spominjali zlatoporočenca na neštevilne nadloge in težave, katere sta morala prestati in tudi na marsikatero vesele dneve, ki sta jih okoli svojih pridnih (6) otrok preživela, pa so ju tudi opominjali, zanaprej vdano in voljno vse prestati in na Boga zaupati. Res krasen je bil ta nagovor. Po maši se je tudi zahvalna pesem pela. Pri gostovanju, ki se je po poroki vršila, omeniti nam je napitnice domačega župana g. Valent. Južna, ki je zlatoporočenima v imenu občine želel prav lepo srečo. Ta zlata poroka gotovo ostane vsakemu navzočemu v lepem spominu. Moje vošilo zlatoporočenima naj bo: Bog vaju ohrani zdrava in srečna še mnogo let! —č.

Iz Brežic. (Zakotni pisar in njegovi uspehi.) Hugon Petz, rojen iz Kranja, pritom je pred tremi leti v naše mestice in pokojni notar g. Sirk ga je vsprejel zasebnim uradnikom. Mala pa poštna službica ni ugajala lahkomišljenemu značaju, tako da je moral sedajni breški notar odstraniti nesposobnega uradnika iz svoje pisarne. Od tega časa poprime se Petz zakotne pisarije, lovi in hujska nespametne kmete, ter nadleguje sodnijske in politične oblasti in privatne osebe; od tukajšnje sodnije bil je zbog tega kaznovan z zaporom. Ni namen tem vrsticam opisati životopisa človečeta brez vsake občne važnosti; njegovo delovanje zaključilo se je 15. p. m. pred c. kr. okrožno sodnijo v Celji. Tukajšnji odvetnik g. dr. G. Srebre primoran je bil tožiti nesramnega pisuna pred kaznijsko sodnijo; c. kr. Brežka sodnja obsodila je Petza tedaj že poprej radi žaljenja časti na 6 tednov zapora, c. kr. okrožna sodnja v Celji pa po 15. p. m. dokončanej obravnavi radi zločinstva obrekovanja na eno leto težke ječe. Anton Koprivc, kmet iz Pišec, kojega je Petz v svojo zanjko vlovil, dobil je zaradi istega zločinstva 5 mesecev težke ječe. Politične oblasti so Petza izgnale iz Brežkega mesta, ali on je pritožbe vlagal do najvišje inštanice seveda brezvpešno, konečno jo je moral pobrisati iz Brežic. Žalostno je to, da še vedno naše ubogo a nepodučeno ljudstvo takim pijavkam težko zaslužene krajcarje privošči!

Iz sv. Jakoba v Slov. goricah. (Pogreb.) Med tem, ko je bela suknja pokrila našo zemljo, in se je zunanje delo večidel končalo, da bi se ljudje od truda malo počivali — med tem smo žalujoči otroci zgubili našega skrbnega očeta Franca Lorberja. Bili so nam vsem otrokom, vsakemu malo posestvo priskrbeli; njihovo poglavitno delo je bilo vinoreja, in vino so v redu držali. Iz njega so si svoje dni nekateri goldinarček znali pridobiti. So si pa ga sami radi semtertje kupico privoščili in z njim drugim postregli. Tako so se tudi pretečeni tje-den 2. dec. s svojo ženo zdravi v klet podali na kupico vina, toda še pol kupice ga niso izpili. Mrtvoud jih je zadel ter so se na tla zgrudili. V krilu svoje ljube žene, s katero sta blizo 42 let lepo krščansko skupej živela, zdihnili so svojo dušo v 66. letu. Da so rajnega vsi farani, kakor tudi daleč okoli čislali in radi imeli, pokazal je sprevod. Če ravno je bilo neugodno, snežno vreme, vendar se je lepo število ljudi zbralo ter so rajnega eno uro daleč na pokopališče k zadnjemu počitku spremeljali. Oni so se toliko trudili do zadnje ure, da bi svojim otrokom nekaj prihranili, naj bi ložej živeli, zato želimo jim vsi nebeško krono, da bi se od svojega truda lahko spočili. Bodi jim zemlja toraj prav lahka! Žalujoči otroci,

Iz Marenberga. (Žandarji.) Marenberški žandarji s svojim vodjem Dornikom so dve tožbi izgubili. Prvo zavoljo psa, ki je imel v nečem nemškem listu krivo ime „nemškutar“, ker se je zopet lajati predrznil na gospode žandarje, ki so z bajoneti proti njemu prišli, tega pa občutljiva stvar pretrpeti ne more. — Akoravno je gospodar psa obljubil, da ga bo ali odstranil ali odvadil, vložil je vendar žandarski vodja pismeno tožbo, toda pri sodnji v Marenbergu je bil zatoženec nekriv spoznan. Drugo tožbo pa so izgubili zoper gosp. Aleša Gregla, srenj. predstojnika na Remšniku. Ob priložnosti sejma na Remšniku so žandarji srenjsko pisarno zaprli in 50 stopinj pred njo „živinske potne liste“ terjali. Vsak, kateri ni imel lista s seboj, je bil tožen. G. Aleš Gregl je na to rekel: „Ker so se kmeti hudovali zaradi pretirane tirjatve od strani žandarjev, za to pač nimam druga kot sitnobe“, in zavoljo teh besed bi moral pol leta v ječo, ker so ga tožili po § 312 na „žaljenje straže“. Gospod Aleš Gregl pa je bil pri sodnji v Marenbergu nekriv spoznan, enako tudi pri okrožni sodnji v Celju dne 25. novembra. Žandarji so celo poročali sodnji, da bi baje rekel sr. predstojnik, da živinskega potnega lista ni treba imeti, toda le nasprotno je bilo. Sr. predstojnik je velel pod lipo oznaniti, da mora vsaki, kateri živino prižene živinski potni list imeti. To so žalostni prigodki in že nestrpljivi.

Od sv. Lovrenca pri kor. železnici. (Neskrbni mesar.) Vsem mesarjem je ukazano da morajo dati vsako živinčce, katero mislijo zaklati, poprej pregledati, če je zdravo. To je gotovo pametno in se je zato ukazalo, ker bi drugače brezvestni, nepošteni in ničvredni mesarji klali tudi bolano, morebiti že na pol cerknjeno živino in bi potem lahko zboleli še ljudje, ki bi tako meso uživali. Prav ostro je toraj vsakemu mesarju zapovedano, da se mora natančno po tej naredbi ravnati. Kdor bi pa tega vendarle ne storil, tistemu se zgodi tako, kakor se je zgodilo tukajšnjemu mesarju in krčmarju Baumgartnerju. On že dalj časa živine, katero je klal, ni dal pregledati. Pred kratkim pa so prišli tej nerednosti na sled, in nasledek je bil, da se mu je v pričlo I. občinskega svetovalca R. Millemoth-a vse meso v mesnici tehtalo in potem prepovedalo ga prodavati. Mesnica pa se mu je zaprla in vsa stvar naznanila višji gosposki. Ona ima vse te reči razsoditi in tudi kazen odmeriti.

Iz Braslovč. (Srenjčani pozor!) Ker s tekom tega leta preteče triletna doba sedanjega občinskega odbora, pripravlja se tukaj že vse na prihodnje volitve. Stranka, ki je pri zadnjih volitvah propadla, gotovo ne bode na novo poskusila svoje sreče. Vsekako pa mora narodna stranka dobro pripravljena biti, da se

ne bode zopet nekim ljudem, ki se pri volitvah narodnjake hlinijo, kje posrečilo v občinski zastop se vtihotapiti. Od kraja bili so vsi navdušeni Slovenci, kakor hitro so se jim pa sedeži v občinskem odboru ogreli, začeli so narodno kožo slačiti ter pravo kazati. Ne le, da ti „narodnjaki“ k novo ustanovljeni podružnici sv. Cirila in Metoda niso pristopili, še celo nasprotovali so ji in društvenike napadali. Tako je eden teh gospodov uda podružnice napal: „Sedaj si se mej otrobe zmešal, varuj se, da te svinje ne pojedó!“ Res lep način napadanja, vreden omikanosti teh „gospodov“. — Tudi v verskem oziru bi se dalo o teh ljudeh več povedati, posebno o Darwinovi teoriji glavarja te stranke gosp. „Feuerwehrhauptmanna“. — Narodnjaki! glejte toraj pazno, da se taki in enaki ljudje odstranijo ter pravi in pošteni slovenski možje izvolijo. Pozor tedaj volilci!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Kakor lani, tako pride tudi letos cesarjevič Rudolf s prevz. soprogo hitro po Božiču doli v Opatijo pri Reki ter ostane, kakor se pravi, ondi delj časa. — Da si je v vsakem dež. zboru nekaj mož, ki bi radi mahnili po vladi ali pa po poslancih, ki niso njih mnenja, vendar pa še doslej ni čuti, da je kje kater že svojo jezo izbruhnil. Bati pa se je tega v Pragi, v Inomostu in več manj tudi v Gradcu. V Pragi dobé v posvetovanje novo šolsko postavo, a ta ni po volji Nemcem, v Inomostu skleniti jim bode istotako novo šolsko postavo, toda le-ta bode liberalcem v oči in v Gradcu — no tu ne manjka netila. Možje, kakor dr. Ausserer, „ta obče spoštovani poslanec“ za Maribor in tov., in drugi niso izbirljivi, kedar jim gre za to, da dajo konservativnim Nemcem ali nam Slovencem kako žarko. Ali, kakor smo rekli, doslej še je povsodi mir. — Sedaj se pripoveduje za resnico, da dobé na Koroškem Nemca za škofa, tak pa postane dr. Jos. Kahn, korar v Gradcu. Rojen je sicer na Koroškem, toda slovenski ne zna. Ubogi Slovenci! — V Celovcu so doslej dobro pa ceno kavo pili, sedaj so pa kavarne staknile, da jim hodi premalo dobička in bodo za to vse višjo ceno naredile. — Pri Ljubljani imajo od novega leta naprej „mlekarsko zadrugo“, ona hoče v mesto pošiljati le dobro blago in s tem postaviti jez pačenju mleka. Tudi drugam v Opatijo in v Pulj ga bodo pošiljali. — Poleg „Kranjske hranilnice“ dobi Ljubljana sedaj še mestno hranilnico, prya je bogata ali v rokah nemčurjev je in kljubuje rada Slovencem. — Kolere ni pri usmiljenih bratih v Gorici, bolenika, ki sta imela podobno bolezen, sta že zdrava, vendar pa so prostore, ki so bili preveč polni bolenikov, nekoliko izpraznili. Nekaj

dobrega je tedaj govorica le napravila. — Na železnici pri Gorici je vlak povozil necega moža. Sumi se, da se je bil nesrečnež sam vlegel na tir. — Baron de Pretis se poda z dnem 18. t. m. za stalno iz Gorice v Trst ter prevzame sopet posle namestništva. Drž. poslanec Vucetich je odložil poslanstvo, mož je bil ud v grof Coroninijevem klubu. — Veselica podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu je dala 100 gld. in sedaj se misli napraviti še ženska podružnica iste družbe. To je lepo. — V hrvaškem saboru vršé se razprave o proračunu za prihodnje leto, večino ima v njem „narodna stranka“ in ona dovoli vse, kar terjá Madjar, da-si ni vse na korist hrvaškemu „narodu“. — V Sarajevu izhaja v novem letu kat. list: „Vrhbosna“. Piše se hrvaški ali kdor zna slovenski dobro, bere ta list brez težave.

Vnanje države. Bolgarska deputacija ni bila pri svitlem cesarju ter se z Dunaja podá sedaj v Berlin in pozneje v London. V Petrograd ne pojde, ker je car ne vzprejme, pač pa je bila pri ruskem poročniku na Dunaju, grofu Lobanovem, ter je menda od njega izvedela, kako da misli car o Bolgariji. — Velesilam se ne mudi, zato se pa vleče bolgarsko vprašanje, kakor lena reka v ravani, le po malem naprej in težko, če še pride pred spomladjo do konca. Ubogo bolgarsko ljudstvo mora v tem sila trpeti, toda vsa Evropa z njim, kajti povsodi so si v strahu, da se uname vojska in zato dela vsaka država priprave za-njo, to vse pa stane veliko denarja. — General Kaulbars nima sreče. Pri Bolgarih mu je izpodletelo, sedaj pa je še car hude volje do njega. Mož bo menda vzal slovo iz službe. Ne bo škode za to. — Turčija sedaj močno drži z Rusijo ter nagovarja bolgarsko ljudstvo, naj izbere kneza Mingrelskega za vladarja ali zoper tega je vsak Bolgar in ga toraj tudi car ni predložil še pri nobeni vladi. — Nemci računijo sedaj, koliko da ima katera država vojaštva. Ako so njih računi dobri, ima jih največ Rusija, za njo pa pride Nemčija in Francija, le-ti ste si blizu enaki. — Uni den je nek delavec v Berlinu pognal kamen v okno une hiše, kjer biva cesar Viljem. Zgodilo se ni nič, samo okno je pretrl, njega pa so djali pod ključ in sodi se, da mož tudi druga ni hotel. — V Belgiji čutijo potrebo vojaštvo precej v številu vzvišati. liberalci pa so zoper to, to pa iz gole nagajivosti zoper katoliško vlado. — Anglija obeta, da pokliče v spomladi iz Egipta večji del svoje vojske, pusti je ondi pa samo toliko, kolikor je treba za red. No obluba je, ali pa postane kedaj tudi resnica, to je veliko vprašanje. — Novo ministerstvo na Francoskem je rojeno, za las je podobno prejšnjemu, manjka samo prejšnje glave — ministra Freycineta. Predsednik je Goblet, ministri pa so iz raznih

strank, za uk in bogočastje nek Burdeau, mož je iz Bertove šole. Govorica sodi temu ministerstvu življenje kacih 14 ali k večjemu mesec dni. — Denarja se na Francoskem računi poprek 4500 milijonov v zlatu in 2500 milijonov v srebru. — Sv. Oče v Rimu so katoliškim vladam tovrstno razložili v posebnem pismu žalostne razmere, v katerih je sedaj katoliška cerkev v Italiji. Kralj Umberto vidi vse to, toda ali noče ali pa že več ne more krotiti divjih ljudi, sicer pa gori in še bolj pod kraljem samim.

Za poduk in kratek čas.

Lurška mati božja.

(Dalje.)

Tudi v ti cerkvi je po stenah vse polno bander in srebrnih in pozlačenih src razobešenih. Sedemdeset rudečih svetilnic razsvetljuje kapelico ter opominja obiskovalca na presv. Srce, ki vedno gori ljubezni do človeka.

Popoldne so romarji tukaj imeli svojo pobožnost. Molili smo lavretanske litanije in rožni venec; s sv. blagoslovom se je pobožnost končala.

20. avgusta.

Kdor je vtrujen, lahko spi — tudi na Francoskem. Dobro sem se naspal v široki postelji; bila je menda dva metra široka; prav lahko bi se tudi poprečki vlegel. Zdaj sem še le razumel, zakaj je gostilničar hotel, da bi po dva in po dva v eni postelji spala, česar mu seveda nismo obljubili. Vstanem zdrav in čvrst, kakor riba. Ko odprem okno, vidim, da je juterna zarja danes že prej na nogah bila, danes me je norila, ker je že vse bližnje bregove prehodila in pozlatila, ko-jaz vstanem. Vesel si zapojem pesen:

„Ko v jasnem jutru primiglja
Nam zvezdica daničica,
Se sliši milo že zvonjenje,
Mariji čast in počeščenje;
In z zlato zarjo vse časti:
Češčena si Marija ti!“

Srčna radost se je vzlila v pesen.

Ob petih sem že bil pred altarjem. Meševal sem prav na tistem altarji, na katerem je Jezus stal, ko je sv. Marjeti svoje Srce razodel. Božje Srce Jezusovo, bodi za toliko milost hvaljeno na večne čase!

Veste, kaj sem si na tem svetem kraju mislil? Tukaj me je nadlegovala misel, da bi nas ljubi Izveličar zamogel prav okregati ter reči: „Ako ne vidite znamenj in čudežev, ne verujete!“ Kako presrečnega se namreč na tem mestu počutim, kjer se je Jezus pred dve sto leti prikazal, ne meni, ampak sv. Marjeti, ki ga je tukaj s svojimi telesnimi očmi gledala. Vera pa me uči, da pri sv. meši imam jaz sam,

in ne kdo drug, Jezusa samega, in tedaj tudi njegovo presv. Srce, vsak dan v svojih rokah. V primeri je to veliko večja sreča za me. Toda človek je človek, in veliko više obrajta, kar vidi s telesnimi očmi, kakor kar vidi z očmi sv. vere. „Gospod, pomagaj moji slabi veri!“

Okoli samostana sester Salezijank je lep velik vrt. Ko so redovnice Marjeto skušale, ali bode za nuno ali ne, je morala tukaj oslenco pasti, da se je pokorščine in ponižnosti vadila. Na sredi vrta stoji grm lešja. Tukaj je pastarica stala, a njene misli so bile pri Bogu. Naenkrat stoji pred boječo deklico Izveličar, kakor se nekda po svojem vstajenju sv. Mariji Magdalenin na vrtu prikazal. Zopet jej je govoril o skrivnostih svojega ljubezni polnega Srca. Marjeta ga je kleče zvesto poslušala. Toda zdaj jo kliče pokorščina, da gre in zavrne oslenco, ki se je v zelenjak napotila. Jezus pa jo zadrži rekoč: „Le pusti stvar v nemar in ostani pri meni; oslica ne bode nobene škode napravila.“ Sestre, ki so iz okna gledale, so videle oslenco v škodi, ali pozneje niti nobenega sledu škode niso našle.

Da počastimo tudi ta kraj Jezusove telesne pričujočnosti, užgemo si sveče in moleči rožni venec se podamo s procesijo na vrt do tistega lešja in zopet nazaj v kapelico. Za spomin sem si domú prinesel ostanke sv. Marjete in pa lešjevo vejico.

Ob devetih smo imeli v farni cerkvi pridigo in veliko sv. mešo. Govorili so g. Endler, špiritual v duhovščini v Litomericah na Českem. Navdušeno so proslavljali živo in telesno presv. Srce včlovečenega Sinu božjega, ki vedno bije in gori za človeka, ter nas opominjali, da božje Srce molimo, da ga posnemamo in da ga ljubimo.

Odbor našega božjega pota je izročil očetu superiorju 300 gld. ter tako ustanovil dve sv. meši. Odzadaj se bote tedaj vsako leto brali v svetišči presv. Srca dve sv. meši: prva za blagor naše avstrijske očetnjave dne 18. avg., tedaj na rojstni den našega svitlega cesarja Frančiška Jožefa I. in druga za vse avstrijske romarje dne 19. avgusta, katerega dne smo dospeli v Paray. Po službi božji se nekoliko otešimo in ko je kazalo na poldne smo že zopet sedeli na vozih ter se tirali proti domu. Zvečer ob devetih smo dospeli na Švicarsko v Genovo.

Srečno Francoska — menda koj na večno. Francozi so jako zavedno ljudstvo. Kedar me je Francoz gledal, sem mu iz lica bral, kar je mislil. Mislil je: ti manjši od mene! Francozi so ali jako odločni kristjani, ali pa jako zanižni bogotajci; na sredi jih je malo. Razun Lourdesčanov, ki sicer niso veliki, a krepki in lepi ljudje, so Francozi, kar smo jih mi videli, mršav rod. Deset slovenskih fantov bi pognalo sto francoskih vojakov v pobeg, ako bi šlo za

telesno moč; puška seveda vsakemu počí. Tudi vojaškega ponosa ni veliko, ker sta se v Lyonu dva vojaka kar na sred ulice prijela za miške. Kar se bogastva tiče, se Francoska, kar sem je jaz videl, nikakor ne more meriti z našimi kraji. Mi Slovenci smo res na sredi kolača. Za to pa Francozi veliko bolj skromno in varčno živijo, kakor razvajeni Slovenci. Kar je res, je res!

Večerja se nam je v Genovi dobro prilegla. Ljubo, lahko noč! (Konec prih.)

Smešnica 50. Potujoč župnik se poda na obed v neko krčmo. K njegovi mizi prisede mlad častnik, ki je župnika dražiti skušal. Župnik je bil tih ter se je vedel, kakor da bi ničesar ne bil slišal, kar je častnika še bolj jezilo. „Gosp. župnik“, začne: „povejte mi vendar, kateri je največji čudež v sv. pismu?“ „Gospod častnik“, odgovori župnik, „bodite tako prijazni in govorite o čem drugem.“ A častnik zahteva, naj župnik svoje mnenje pové. Ko pa župnik vedno le molči, reče častnik: „Največji čudež v sv. pismu je, da si Elija, ki se je v žarečem vozu v nebesa peljal, ni hlač osmodil.“ „Prav rad se dam“, pravi župnik „od vsakega podučiti, pa v tem trenutku sem se spomnil še na večji čudež“. „In kateri bi neki to bil?“ vpraša radovedno častnik. „Da je za časa Bileama osel govoril, ko ga vendar nihče ni vprašal“.

Razne stvari.

(Visok dar.) Svitli cesar so za šolo v Rogacu in potem za šolo pri sv. Vidu v Halozah podelili vsaki po 150 gld.

(Kazen.) Dež. odbor predlaga dež. zboru načrt postave, vsled katere more dež. odbor, tacim okr. zastopom ali njih načelnikom, ki so mudni v svojih poslih, naložiti kazni do 100 goldinarjev. Kakor je podoba, izpoznajo se torej tudi izvoljeni zastopniki ljudstva na kazni.

(Priklade.) Okrajni zastop na Ptuju je v rokah nemškutarjev. Letos ima 21.337 gld. prihodkov, stroškov pa 53.165 gld. Primanjkuje torej 31.828 gld. To veliko svoto pa hoče s tem pridobiti, da navrže nič manj, kakor 22 % okr. doklad na cesarsko dačo. To je lepo gospodarstvo!

(Vredno posnemanja.) Občinski zastop pri Novi cerkvi je sklenil slovenski uradovati ter je ob enem občinske doklade znižal za 5 %. Dolga pa se poplača drugo leto 300 goldinarjev.

(Razpis.) Nadžupnija v Rogacu se razpisuje na novo, to pa zato, ker odslej nadžupniku odpade nekaj prihodka. S tem se ima poplačati primanjkljaj, ki se je pokazal po zapuščini pok. nadžupnika. Prijetno to ne bo, ali je postavno.

(Vabilo.) Vsi častiti udje in prijatelji „kat. podp. društva“ v Celju so najuljudneje povabljeni, da se vdeležijo božične veselice, ki se bo vršila v četrtek dne 23. decembra ob 2. uri popoldne v poslopji č. šolskih sester s petjem, deklamacijami in razdeljevanjem obleke in obutve med ubožne učence in učenke.

(Pivovarna.) Laška pivovarna, katera je bila v lasti g. J. Larischa, je sedaj v rokah Slovencev, g. J. Kukca iz Žalca. Le-ta jo je otvoril s službo božjo, prejšnji posestnik pa je une dni umrl za božjastjo. Mož je imel lepe dni ali zapisal se je bil nemčurjem in božji blagoslov — ni ga prosil pa ga tudi ni imel.

(Občinska mesnica.) Tako dobi Celje, ako mestni zastop izpelje svoj sklep iz ene svojih zadnjih sej. Postavi pa se pri Voglanji tik oštarije „na zelenem travniku“.

(Župan v Ponikvi), g. J. Grabler se ni varnega in domačega čutil na županskem prestolu ter se je po 14dnevem trudapolnem uradovanju odpovedal županstvu. Županom je bil sedaj izvoljen posestnik Fr. Podgoršek.

(Sv. misijon.) V času od dne 18. do 24. t. m. obhaja se sv. misijon v Podčetrtku.

(Duhovske spremembe.) Č. g. Anton Ostrožnik, doslej župnik v Pernicah, je dobil župnijo v Pamečah.

(Spremembe pri učiteljih.) Na tri-razredni šoli v Lembahu je postal gosp. Jožef Cizelj, učitelj in g. Jovana Vadon, podučiteljica na Sp. Polskavi.

(Baueru verein.) Ta nebodigatreba še ne da miru ter se še vedno sili med slov. kmete. Takrat pa razposilja obč. predstojništvom med drugim tudi govor dr. Aussererja. No ptiča izpoznaš po petju. Društvo, ki drži s tem možem, in pa da pomaga slov. kmetom na noge!

(Požarna bramba.) Da-si teró slov. ljudstvo na Koroškem, kar je moči, vendar pa tudi sila ne ubrani, da se tisto ne čuti čedalje bolj za slovensko. Takó se ustanavlja sedaj narodna požarna bramba v Št. Jakobu v Rožni dolini. Mladenči učijo pa se v tem društvu tudi lepih slov. pesmi. To je vse hvale vredno.

(„Nezakonska mati.“) Dve deklini, obe doma blizu pri Celju, so te dni djali pod ključ. Ena je svojega otroka odložila v nek kozolec, druga pa je svojega kar za plot vrgla. Mesta so rada sedaj učilišča ne omike, ampak greha.

(Spominek.) Krajni šolski zastop v Gornjem gradu je dal svojemu večletnemu načelniku g. Jakobu Spendetu lep grobni spominek postaviti. Spominek je iz belega marmorja doli iz Solčavskih planin.

(Cesta.) Po Slov. goricah so ceste sploh slabe, ker ni kamenja blizu. Dež. odbor je odločil za drugo leto 3500 gld. v njih popravljanje.

(Umrli) je Edvard Mulley, tovarnar v Vitanju. Mož je v obče vlekel z nemčurji, sicer pa je bil še eden izmed boljih svoje vrste.

(Nesreča.) V Domačalah, neki koroški vesi, sta se uni teden sin in mati po noči zadušila. Sin je bil lončar ter je sušil nove piskre v peči in nekaj tudi na peči v hiši in ta so par ju je v spanju zadušil.

(Hranilno in posojilno društvo v Ptujju) imelo je meseca novembra t. l. 13.316 fl. 80 kr. dohodkov, 10.165 fl. 74 kr. stroškov, toraj 23.482 fl. 54 kr. prometa.

Loterijne številke:

V Gradcu 11. dec. 1886:	48, 26, 21, 32, 60
Na Dunaju „ „ „	63, 38, 69, 42, 76

Prihodnje srečkanje 18. decembra 1886.

Glasovir s 6 $\frac{1}{2}$ oktavami, dobrega glasa se proda. Les je še čvrst. zatoraj še vsakemu orgljavcu dobro služi. Cena je 35 gold. Več pové upravništvo „Slov. Gosp.“ 2-2

Lepa kmetija na prodaj.

V Spodnji Ložnjici pri Slov. Bistrici, čisto blizu na tržaški cesti; oštarija, dve zidani kmetijski poslopji, žaga, mlatilnica, lep kozolec za žito in krmo, vse v dobrem stanju, k temu 8 oralov njiv in travnikov vse to je pri lahkem izplačevanju na prodaj.

Posestvo je prav pripravno po svoji legi in lastnosti za kupčijo z lesom, senom in žganjarijo.

Več se pové pri lastniku g. Fr. Ferlincu, c. kr. poštnem oficijalu v Mariboru. 2-2

Albert Fiebiger,

kotljár

v Mariboru na Dravi Koroške ulice št. 5,
v hiši, v kateri je tiskarna sv. Cirila,
priporočá:

Naprave za žganjarije, kotlje, kadi in vse v njegovo stroko spadajoče reči po najnižji ceni.

Tudi se vse poprave dobro in ceno izvršijo. Kupuje se tudi baker, medenina, kositer in svinec po najnižji ceni.

Razun tega imam veliko zalogo zgoraj navedenih reči.

Slovenski koledar za steno

se dobi v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Cena 25 kr., po pošti 2 kr. več.

Zahvala.

Ogersko-francosko zavarovalno društvo (Franco-hongroise) izplačalo mi je po svojem glavnem zastopniku v Gradcu, Thonethof, vsled požara na mojih tovarskih rečeh in blaga pouzročeno škodo naglo in k zadovoljnosti. Zato mu tukaj izrekam očitno zahvalo.

V Zrečah pri Konjicah, dne 1. dec. 1886.

Valentin Rušnik.

2-3

Oznanilo.

Podpisani ima bogato zalogo pravih okajenih Hollandskih slanikov in kupuje tudi fižol in druge domače pridelke, katere plačuje po najboljših cenah.

E. Doliner

v Trstu, ulici Ferriera 323.

Hiša z vrtom

v Slov. Bistrici pri farni cerkvi, katera bi bila posebno sposobna za vpokojenega duhovnika ali rokodelca se prodá. Več pové gosp.

Peter Novak,

1-3

oštir v Slov. Bistrici.

Borlski most čez Dravo

se da v najem.

Borlski most prek Drave se da v najem za dve leti, to je od 1. januarja 1887 do konca decembra 1888 z oklicno ceno 2000 glđ.

Zategavoljo se vrši dne 17. decembra 1886 predpoldne ob 10. uri pri tukajšnjem uradu očitna dražba in so dražbeni pogoji tukaj vsaki den na ogled.

Okrajni odbor Ptujski,

dne 3. decembra 1886.

2-2

Načelnik: Pisk.

Važno za gospodinjstva!

Usojam si, p. n. občinstvu naznaniti, da smo, naj se razmnoži trgovina z našim

Trboveljskim premogom,

sklenili mu ceno za veliko znižati ter ob enem skrbeti za priročni vzprejem našega premoga na dveh tržiščih, enem v naši prodajalnici v hiši gospoda **Frohma**, na **Melinjski cesti hšt. 3**, na svojo roko pod vodstvom našega uradnika gospoda **Vilj. Kleina**, drugem pa pri gospodu **S. Ružička**, **veliki trg hiš.-št. 12 v Mariboru.**

Mi dajemo svoj premog od 100 kil naprej za 41 kr., 50 kil na tržišču samem.

Dopeljvanje in spravljanje računimo, kolikor nas stane.

3-4

Trboveljsko premogopno društvo.